

L a t w e e f c h u   A w i s c h.

Mr. 28. Zettortdeenâ 12tâ Juli 1834.

J a u n a s   s i n n a s.

No Rihgas 28tâ Juni. Schodeen Deew's muhs ar lectu eepreezinaja. Peezi neddeli meh's bijam falkufchi — jau walles muhsu pilsehtai apfahrt steepdamas zittfahrt tik jaukas, fahke pehz seenplahwa farkt. Schodeen karstums leelaks bija wissu deenu neka pa wissu waffaru un jau magkeniht pehz wehja wehsoschanu, pehz tuhtschu iskfattes warreja zerreht, lectus buhschoht; bet muhsu zerriba netikke eekam peepildita, ka prett wakkara! — Paldeew's tam mihtam augstam dabbas tehwan! —

A. W. U.

No Ddeffa pilsehtas, deenus-widdeja Kree-wu-semme, raksta 5tâ Juni, Kersonskaja gubernementi labbiba Mei mehnescha beiguma, lai arr pastahwigs karstums speedis un laiks gauichi wehtrains bijis, dauds weetâs gluschi labbi stahwejuse. Zekaterinoslawskaja gubernementi Mei mehnefti siipri lectus lija un wehtras plohsijahs; pee teem, Alowfkeem kasakeem peederrigeem zeemeem labbibai gluschi labba usskatte bija, lai gan pehdigâs mehnescha deenâs lectus truhke. — Pruhfchu = semmes aprinki Merseburg wihna = kohks schogadd effoht labbi isdeweew, jau preekfch Jahna deenas aschi un ne = aisturrehts noseedejis un dauds un jau taggad leelu sirnu leelas ohgas neffoht. Daudis zerre ruddeni baggatiigi labbu wihnu eekraht.

Pahri tuhksfuchi werfts no Pehterburgas, us seemela- un rihha- puffi gull leels semmes strehksis, no trim puffedim jubrai apstahs, fo Kamtschatku fauz. Zur dschwodamas tautas, kas lihds schim semmes = kohpschanu pawissam nesapratte, usturru farwu jubra mekleja un dabbuja. 1831mâ gaddâ pee zeema Petropawlowsk pascha flahbuhdama gubernera preekfchâ Imâ Mei

mehnescha deenâ fehkla tanni jau isredsetâ un apstrahdata semmes-gabbalâ tikke eemesta, par sibmi, waldischana gribbote no scha pascha azzumirfla tikfuchi gahdabt, lai wissâ Kamtschatkas semme semmes-darbs tiktu gruntigi eewests. Taggad Pehterburgas awises sinnu dohd, ka schahds peeminnehts eefahkums pee Petropawlowsk-zeema slikti isdeweew, bet pee teem Krowna-semneekem tannis meests Klutschi, Milkow un Werknekamtschatsk labbi, jo tee semneeki no Klutscha-zeema warreja meeschus, fo paschi audsejufchi un kas wajad sibai pahrahi bij, us Nisehnekamtschatsk pahrdobt. Urri paschi Kamtschadali, peenimmejami tee, kas eeksch teem zeemeem Kirganika un Maschuri dsihwo, irr fahfuchi meeschus feht un labbus auglus dabbujschi. Ir leelu lohjuu un sirgu turrechana weizahs tanni semmes strehki, fo lihds schim nedohmaja un nezerreja.

5tâ Mei mehnescha deenâ Seemel-Amerikas aprinki, fo fauz Virginia, weefulis plohsijahs, siipraks, fâ kaks, kas tannis widdutschds lihds schim bija fadschwohts. Deena bija mahkulaina, pa strehkeem lija. Us reisi tuhzes melnas palikke un pahri minuhtes pehz tam eefahkehs pohstischana. Weefulis appaksch-gallâ schaur, wirf-gallâ plats rahbijahs un wifas tuhzes, kas gaisâ peldeja, gahfchs tâ leekams, winna trikteri. Katrà weetâ weefulis I — 2 minuhtes duhreja, gahje no wakkar-puffes prett austrumu un pohsta-schludhi, daschâ weetâ lihds 2 werfts plattu, astahje. Dauds weetahm mahjas = gruntes muhreti paleeki weeniga sibme atrohnama, tur papreekfch dschwokli stahwejufchi, jo gabbali tahlu prohjam us wifschim puffedim iskaisiti. Dauds eedshwotaji woi nahwi atradde, woi arri grubti pee meefahm apskahdeti tappe.

A. R.

Semmes = kaudeem

Derri gas sinnaſ un peeminneſchanaſ.

1. Luhgſchana, Rihgas kôhpmanneem peeneſta. Wahzawiſeſ, Provinzialblatt ſauzamaſ, ſtahta no ſeemaſ=meeſcheem un ſailahm auſahm. Abbi tohpoht Eſtreikeruſemine ſehſti. Kad nu weenſ kôhpmanniſ tikkai kahdu ſimtu puhru abbu labbibu liktu ſew atweſt, tad jau, tà mehſ dohmajam, laudiſ gan mud-digi iſpirktu un labbi maſſatu, jo daſcham gri-betohſ iſprohweht, kahda weikſchana ſchahm ſehſlahm muhſu ſemine buhtu.

Peemehrkeſchana. Seemaſ=meeſchi agraki ja-ſehj, ka kweeſchi. Semme, kaſ rudſeem un kweeſcheem par tauku, ſeemaſ=meeſcheem lab-baki, — mehrene ſuhdotà ſemine ſittaki iſ-dohd, neka abbi; tomehr baggatali, neka waſ-faraſ=meeſchi. Salmu garrumſ widdeſ, — wahra ſeſchifantaina. — Railaſ auſaſ praſſa labbu ſemmi, bet drihſi iſkriht. Tahſ, kur-raſ pee Rihgas ſehſtaſ, daudſ garrakaſ, neka agraki ſehſtaſ enliſſaſ auſaſ, un no katra ſeh-ſta 6—8 reſni ſalmi auguſchi. Pee plau-ſchanaſ laiſam waijaga uſmannigaki pee roh-kaſ buht, neka pee zittahm auſahm.

2. Tanniſ Rihgà rakſtamàſ un driſſejamaſ awiſeſ, ko „Provinzialblatt“ ſauz, zeenigſ daſ-tera-kungſ Merkel dahd padohmuſ dehl „agraſ ſehſchanaſ.“ Taſ ſtahta, weenſ ſemmes-wihreſ Widſemine ſehjoht jau kamehr daudſ pagahju-ſcheem gaddeem wiſſuſ waſſarajuſ April meh-neſi. Baggata maiſe wiſſam katra gaddu uſ wiſſa tihrumeeem uſauge un agri gattawa tikke. Wiſch neuſwehl wiſſeem, to paſchu darriht, bet padohmu dohd, lai tee, kam ſemme iſneſſ, mamigi iſprohwe, woi agra ſehſchana labbaki neiſdohthoſ. Gan grunteſ ſchahdam padohmam netruhſt, jo pirma pawaffara ſemine ſpehzigaka un ſtrahdigaka, neka par wiſſu gaddu. Bet-teem, kam tihrumi naw daudſgaddigu prahtigu: apſtrahdaſchana un pilnigu ſuhdoſchana bandi-juſchi, tà kà lihſ pehda diſkumam naw ſemine druppena, ſmalka un tauka, teem wiſch ſchahdu agru ſehſchana gluſchi aiſleedſ.

Preekſchraſſeſ, agras ſehſchanaſ labz

bad. Muddeni tihrumſ ja-uſare, pawaffara, kad ſemme 1/2 pehdu diſkumà atlaiduſeſ, aſchi janoſze (jo tad wirſu gulloſchaſ ſakneſ lehtaki ſapleſchamaſ, neka wehlati), un kad ſemme lihſ pehda diſkumam uſkuſſuſe, tikpatt diſkili jauſare. Tà tihrumſ teek atſtahtſ, kamehr jauna ſahlite, uſ un ſtarp wellenahm padihguſe, parahda, taggad pat jau ſahfote ſemine ſtrah-dahſ. Nu pawiffam naw jagaida un Kalenderi jaſſatahtſ, kahde ſkailiſ ſehjaſ=neddelai, woi kahde mehneſcham gihmiſ? bet tuhliu garreniſſi (waggai lihſ) ezzeſcheem ſemine janoliſdina un tàpat garreniſſi, ſem ohtreem ezzeſcheem ja-apſehj.

3. Muiſchneekſ Kreewu=ſemine, Lambow-ſkaſa gubernementi, zeenigſ kungſ Tſchaplizgin, kullamaſ diſrnawaſ, weena paſcha ſirga dwiggamaſ, iſgudrojiſ un brihwibu (privile-gium) no waldiſchanaſ dabjujiſ, ka neweenſ zitiſ, ka tikkai wiſch patſ, woi tee, kam wiſch uſwehl, tahdaſ diſrnawaſ drihſt (pahrdohſcha-naſ labbad) taiſiht. — Kaſ tahdu brihwibu nu gribbetu eemantohſ, taſ zeenigam Tſchapliz-ginaſ maſſa 100 rubluſ banko naudaſ, un tur-prett dabbu uſwehleſchanaſ=dukmenti (grahma-tu), diſrnawaſ uſbildetu muſturi un aprakſti-ſchana Kreewiſka walloda.

4. Peruwianſki Kartupeli. Muiſchneekſ Wahzſemine, Winneemann wahrda, iſdeh-ſtiſa 64 tahduſ kartupeluſ, kaſ kôhpà 14 1/2 mahrzinuſ wilke. Lai gan bija ſauſa waſſara un ſauſeſchna, leeſa ſiniltſ ſemme, kartupeli tomehr iſdewahſ, lihſ Oktober mehneſcham ſalli palikke un tanni paſchà mehneſi iſnemi, iſ-dewe 591 mahrzinuſ kartupelu, no kurreem lee-lakaiſ 1 mahzinu 14 lohteſ, maſakaiſ 7 lohteſ wilke. Taſ irr gandrihſ 40 augli pahri par ſehflu.

Andreew Kraſſin.

Waffaraſ preekſch kaſſahm.

(Weigumſ.)

(ſtatteſ Nr. 27.)

Bet — tà runnaja ta prahtiga draudſene tah-taſ — ko mehſ ihpaſchi par ſkaiſtumu noſau-

zam, kas mums wihreeschus un winneem muhsus usskattoht, patihf, tas naw plehmes plahnuns, jeb pihnes refnuns, jeb usskattes dailums, jeb waiga krahschnuns, ka pee bildes jeb kahda padeewa: tas irr ta dwehsele, kas eefsch ta buelka miht, un kas, ta salkoht, zauri spihd. Wihreeschi pehz mums jo wairak skattahs, jo wairak winni zerre, pee dailuma tikkumus atrast un meh's laanfirdigu wihreeti, lai wehl tif brangs buhtu, ne warram eraudsiht. Jauna seewa, kas sawu dailumu gribb glabbah, lai glabba dwehfeli, firds-tillibu, tad winna weenumehr wihram jauna un patihkama paliks. Un tik-kums teef jauns usturrechts zaur tizzibu. Kad tu weenumehr zihnees Deewam saweenota tapt, wisseem zilwekeem labbu wehli un labbu darri un meeru turri ar sewis pascha un katra zitta; kad tu neapfuffuse zihnees garrigas rohtas eemantohht, ar fo winn'pufs kappa warri puschfotees, tad tawi tikkumi nebuhs laizigi, wihthofehi tikkumi; tad winni weenumehr jauki un pri-fehi paliks un tu byhst sawam muhschas-beedram eepreezofehis mehrkis, us ka winsch labprahht un sawam Deewam pateifdains, skattisees.

Skatt', sirsnim, irr tikkumi tabdi, kas isaug tikkai no tshuhsku gudribas, bes balloschu weenteefibas, ka Bihbele salka. Tee wezzi paleef, jo, kamehr jauns zilweks winnu bruhke, sawadus, un tas pat's zilweks, wezs palizzis, atkal sawadus eerohschus walfo, to, fo ta-tahda gudribā eedohmajis jeb eegribbejis sew passappeht. Dukahs laifam laizigahm buhschanahm labbaks eerohzis ne ka kappara graffis. Dukahs schē jaunibas dailumam, graffis tam, wezzumā no schā dailuma wehl pahrigam paleefam lihdsinajams — kad nu pehdigs graffis isklidbis un pehdigs dailums nobruzzis, tad ubbags gattaw's. Turklaht, gudriba ne wissur gaddeem lihdsi aug. — Bet tizziba un tizzibas tikkumi nepahrwehrschahs, un winneem naw zitta eerohschā, ka ta weena patte mihlestiba, jo muhsu Deew's paleef arweenu weens un tas pat's, un ta muhschiba paleef ta patte, kurrai meh's un muhsu mihlakee prettim steidsamees. — Tu sinni, ne swehtumneeze, ne galwupalahreja esinu; esinu

tawa jauna, lustiga mahtes-mahse, kas labprahht danzo, dseed un puschkojahs un prahthneem un gohdigeem johkeem naw maidiga. Tadehl es tew arr warru to peckohdinahht, fo sazziju. Nebuhtu es pehz tahmtahdahm mahzibahm dsihwojuse, newarretu es tif lustiga buht un zerreju, firmu wezzumu tif preezigi sadshwoht. — Dsihwo wissur un pawiffam eefschfigi pehz Kristus swehtahm mahzibahm, tad mahte un mahtes-mahte buhdama spohschā skaisumā seedefst!

Lihsbetina apfampe mahtes-mahst raudadama un sazzija: pateizu mahmin mihlaka, tew klausischu! —

U. W. Ufers.

Tee'as fluddina schanas.

Wisseem kam kahda dalka pee tahs atskahs mantas ta nomirruscha Kalna muishas muishas-usrauga Johann Kristop Diedrichsohn, tohp sinamis darrihts ka winna testamente (mantoschanas gramata) 23schā Juli s. g. pee Kuldigas aprinka teefas taps atdarrita un preekschā lassita.

Kuldigas aprinka teefā, 20tā Juni 1834.

(L. S.)
(Nr. 536.)

Uffers Heyking.
E. Günther, sekretehr.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischamas pee ta bijuscha Bornsmindes saimneeka Kattuhnu Jahna buhtu, tohp schēit usajinati, lai lihds 25to Augusta s. g. pee schihs pagasta teefas peeteizahs. Kas to nedarrihts, wehlati wair's netaps peenemts.

Bornsmindes pagasta teefa 23schā Juni 1834.

(L. S.)
(Nr. 15.)

††† Eserneek Mikkel, pagasta wezzafais.
U. Grundt, pagasta teefas srihweris.

Pehz Tukkumes aprinka teefas pawehleschanas tohp no Irmlaues pagasta teefas fluddinahs, ka tas zittahrtigs Degahles muishas saimneeka Wajahru Ju-

drifk, par atkhdsmaschanu weena parrada no 18 rub. 40 kap. sudr. precksch to Behrs un Zihpels muischas kalpu Purwainu Anst, pee schihs teefas uhtropè us deenestu isfohlhts taps, un tas termihns us 13to August 1834 nolikts irr.

Grendsches Frmlaues pagasta teefa 2trâ Juli 1834. 3
(L. S.) ††† Partohm Jannis, pagasta wezzakais.

(Nr. 113.) Kollegies Registrators C. Schrmald, pagasta teefas Frhweris.

Lam pee Bukkafschu muischas pagasta peederrigam Latweetim, kas us scheem Jahneem wezzas Abguldes frohgu atdewis, 2 gohtenes un 1 kaste atnemtâs, kas — ka par to naudu sagta malka aismakfata taptu — 21mâ schi mehnescha deenâ us uhtrupi wairakfohlidameem taps pahrdohntas.

Wezzas Abguldes pagasta teefa, 2trâ Juli 1834. 2
††† Lahze Wille, pagasta wezzakais.
(Nr. 16.) Baumgarten, pagasta teefas Frhweris.

Zittas fluddinafchana.

Krohna Talsenes muischas (pee Talsenes) Lamberta tirgus taps schogadd un nahkamôs gaddôs tâ kâ Kalenderl peesihmehts, Lambertâ deenâ pehz

jauna Kalendera, tas irr schogadd 5tâ September, turrehts.

Krohna Talsenes muischâ pee Talsenes, 25tâ Juni 1834.

Fr. Liffop.

* * * * *

Das, ka wahres appatsch raksthts, dohd sinnu, ka wunsch ar sawu wihna un brandwihna un zittu prezzu andeli no Lewin Behrmanna namma iegab: jâ, un atkal leelâ eelâ, zitfahrtiga Steina namma, kas taggad dreimauna meistera Seiffert lungam peederr, eetaisijees; luhds, lai jel pee winna pehrf, un fohta ar labbu un ne dahrgu prezzi apdeeneht. Felgawâ, 6tâ Juli 1834.

F. W. Ruffht.

Das Leelas Eseres Jehkaba tirgus taps pirmdeenâ tanni 16tâ Juli f. g. pee Leelas Eseres muischas schogadd' turrehts; tâpatt arri wiffus zittus scheitan peederrigus tirgus, joprohjam ne zittur, kâ ween pee leelas muischas turrehts. Ja kahda tirgus deena eerhtt peektdeenâ, festdeenâ jeb fwehdeenâ, tad tas tirgus arweenu tanni nahkamâ pirmdeenâ turrehts taps. Ta muischas waldischana.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Ribgè tanni 2trâ Juli 1834.

	Sudrab:			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 58½ kap. papihru naudas gelbeja	1	—	I pohds kannepu . tappe makfahts ar	—	70
5 — papihru naudas	1	38	I — linnu labbakas surtes — —	2	40
I jauns dahlberis	1	32	I — — flittakas surtes — —	2	20
I puhrs rudsu . . . . . tappe makfahts ar	1	30	I — tabaka	1	—
I — fweeschu	1	60	I — dselses	—	65
I — meeschu	1	—	I — fweesta	2	—
I — meeschu = putrainu — — —	1	50	I muzzâ silku, preeschu muzzâ — —	5	50
I — ausu	—	65	I — — wiffschu muzzâ — —	5	75
I — fweeschu = miltu	2	20	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	1	30	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — sirau	1	40	I — smalkas fahls	3	90
I — linnu = sehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ makfâ.		
I — kannepu = sehklas	1	50			
I — kimmenu	5	—			

B r i h w d r i e k e h t .